

C-6/22. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. január 4.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Varsó–Wola
kerületi bíróság, Varsó, Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. május 19.

Felperesek:

M. B.

U. B.

M. B.

Alperes:

X. S. A.

Az alapeljárás tárgya

Olyan jelzálogkölcson-szerződés teljesítése során kifizetett összegek megfizetése iránti követelés, amelynek összegét külföldi valutához (CHF-hez) indexált lengyel valutában fejezték ki.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

Az uniós jog, különösen a 93/13/EGK tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésének, 6. cikke (1) bekezdésének, 7. cikkének és 8b. cikkének; az EUSZ 19. cikk (3) bekezdése b) pontjának és az EUMSZ 267. cikknek az értelmezése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

a) A 93/13/EGK tanácsi irányelvnek a fogyasztóknak az eladókkal vagy a szolgáltatókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekkel szembeni védelmére irányuló célkitűzése fényében megalapozott-e az az értelmezés, amely szerint, ha a bíróság az irányelv szabályainak alkalmazása során megállapítja valamely szerződés érvénytelenségét, ezen irányelv alkalmazása, és ezzel együtt a fogyasztó védelme is megszűnik, aminek következtében a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti elszámolás szabályait az érvénytelen szerződés elszámolására alkalmazandó nemzeti kötelmi jogi rendelkezésekben kell keresni?

b) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. és 7. cikke fényében, ha a bíróság megállapítja az adott szerződési feltétel jogellenességét, és e feltétel kihagyását követően a szerződés nem maradhat fenn, az így keletkezett hiányosságnak a felek általi, akaratuknak megfelelő rendelkezésekkel történő pótlására irányuló megegyezés, valamint [a szerződésre kifejezetten a felek megállapodásának hiányában alkalmazandó] diszpozitív rendelkezések hiányában a bíróságnak a fogyasztó akarata alapján kell-e megállapítania a szerződés érvénytelenségét, aki e bíróságtól a szerződés érvénytelenségének megállapítását kéri, vagy a bíróságnak a felek kérelmein túlterjeszkedve hivatalból kell-e vizsgálnia a fogyasztó vagyoni helyzetét annak megállapítása érdekében, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítása a fogyasztóra nézve nem jár-e különösen hátrányos következményekkel?

c) Lehetővé teszi-e a 93/13 irányelv 6. cikke az olyan értelmezést, amely szerint ha a bíróság arra a következtetésre jut, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítása különösen hátrányos következményekkel járna a fogyasztóra nézve, és a feleknek a meggyőzésükre irányuló erőfeszítések ellenére sem sikerül megállapodniuk a szerződés kiegészítéséről, a fogyasztó objektív értelemben vett érdekét szem előtt tartva a bíróság a szerződésnek a tisztességtelen feltételek „kihagyása” következtében keletkezett hiányosságát a nemzeti jog olyan rendelkezéseivel is kiegészítheti, amelyek nem a Bíróság C-260/18. sz. ítéletének értelmében vett diszpozitív, azaz a szerződés hiányosságára közvetlenül alkalmazandó rendelkezések, hanem a nemzeti jog azon konkrét rendelkezései, amelyeket a szóban forgó szerződésre csak értelemszerűen vagy analógia útján lehet alkalmazni, és amelyek a nemzeti kötelmi jog kötelező szabályait tükrözik?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: 93/13/EGK irányelv): (6) és (13) preambulumbekkezdés; 1. cikk (2) bekezdése, 3. cikk (1) bekezdése, 6. cikk (1) bekezdése, 7. cikk (1) bekezdése és 8b. cikk (1) bekezdése.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 (az 1964. április 23-i polgári törvénykönyv) (egységes szerkezetbe foglalva: Dz. U. 2020., 1740. tétel)

5. cikk

A jogosult nem gyakorolhatja jogát e jog társadalmi-gazdasági céljával és a társadalmi együttélés szabályaival ellentétes módon. A jogosult ezen cselekménye vagy mulasztása nem tekinthető a szóban forgó jog gyakorlásának, és nem élvezhet védelmet.

56. cikk

A jogügylet nemcsak az abban foglalt joghatásokat váltja ki, hanem olyan joghatásokat is, amelyek a törvényből, a társadalmi együttélés szabályaiból és a bevett gyakorlatból következnek.

58. cikk

1. § A törvény megsértésével vagy megkerülésével kötött jogügylet semmis, kivéve ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, például azt előírva, hogy a jogügylet érvénytelen rendelkezéseinek helyébe a törvény vonatkozó rendelkezései lépnek.

2. § A társadalmi együttélés szabályaival ellentétes jogügylet semmis.

3. § Ha a jogügyletnek csak egy része semmis, a többi része továbbra is érvényben marad, kivéve ha a körülmények alapján megállapítható, hogy a megsemmisített rendelkezések hiányában a jogügyletre nem került volna sor.

385¹. cikk

1. § A fogyasztói szerződés egyedileg meg nem tárgyalt rendelkezései nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, ha azok a fogyasztó jogait és kötelezettségeit a jóerkölcsbe ütköző és a fogyasztó érdekeit súlyosan sértő módon állapítják meg (jogellenes szerződési feltételek). Ez nem vonatkozik a felek főszolgáltatásaira – különösen az árra vagy a díjazásra – vonatkozó rendelkezésekre, ha azok egyértelműen vannak megfogalmazva.

2. § Ha az 1. § alapján a szerződés valamely rendelkezése nem jelent kötelezettséget a fogyasztóra nézve, a szerződés többi része továbbra is köti a feleket.

3. § Egyedileg meg nem tárgyaltnak minősülnek azok a szerződéses rendelkezések, amelyek tartalmára a fogyasztó nem volt tényleges befolyással. Ez különösen olyan szerződéses rendelkezésekre vonatkozik, amelyek a másik szerződő fél által a fogyasztónak javasolt szerződésmintából származnak.

4. § Annak kell bizonyítania azt, hogy a szerződési feltételt egyedileg megtaggyalták, aki ezt állítja.

405. cikk

Aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles az előnyt természetben visszaszolgáltatni, ha ez nem lehetséges, annak értékét kell megtéríteni.

406. cikk

Az előny visszaszolgáltatásának kötelezettsége nemcsak a közvetlenül megszerzett előnyre terjed ki, hanem mindarra, amit elidegenítése, elvesztése vagy kár esetén az előny fejében vagy a kár megtérítéseként kaptak.

409. cikk

Az előny visszaszolgáltatásának vagy értéke megtérítésének kötelezettsége megszűnik, ha a gazdagodó az előnyt úgy használta fel vagy vesztette el, hogy a gazdagodástól elesett, kivéve, ha az előny elidegenítése vagy felhasználása során számolnia kellett a visszatérítési kötelezettséggel.

410. cikk

1. § Az előző cikkek rendelkezései különösen a jogalap nélküli szolgáltatásra alkalmazandóak.

2. § Jogalap nélküli a szolgáltatás, ha az azt teljesítő személy arra egyáltalán, vagy azon személy tekintetében nem volt köteles, akinek a részére teljesített, vagy ha nyújtásának oka megszűnt, vagy ha a szolgáltatással elérni kívánt célt nem érték el, vagy a szolgáltatási kötelezettséget keletkeztető jogügylet érvénytelen volt, és a szolgáltatást követően sem lett érvényes.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartásról szóló, 1964. november 17-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalva: Dz. U. 2021., 1805. tétel).

227. cikk és 321. cikk

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (a bankokról szóló, 1997. augusztus 29-i törvény) (Dz. U. 1997, 140. szám, 939. tétel, módosításokkal együtt)

69. cikk (a szerződéskötés időpontjában hatályos változatban)

(1) A kölcsönszerződés alapján a bank kötelezettséget vállal arra, hogy a szerződésben meghatározott időtartamra az adós rendelkezésére bocsátja a pénzeszközök megállapított célhoz kötött összegét, az adós pedig vállalja, hogy ezt az összeget a szerződésben meghatározott feltételek szerint használja fel, a

felhasznált kölcsön kamatokkal növelt összegét megszabott határidőkön belül visszafizeti, és a nyújtott kölcsön után jutalékot fizet.

(2) A kölcsönszerződést írásban kell megkötni, és különösen a következőket kell tartalmaznia:

- 1) a szerződő felek neve,
- 2) a kölcsön összege és pénzneme,
- 3) a kölcsön célja,
- 4) a kölcsön visszafizetésének módja és határidői,
- 5) a kölcsön kamatának mértéke és a kamat módosításának feltételei,
- 6) a kölcsön törlesztése biztosításának módjai,
- 7) a banknak a kölcsön felhasználásának és törlesztésének ellenőrzésével kapcsolatos jogosultságai,
- 8) a pénznek az adós rendelkezésére bocsátásának határidői és módjai,
- 9) a jutalék összege, amennyiben a szerződés arról rendelkezik,
- 10) a szerződés módosításának és megszüntetésének feltételei.

A tényállás és az eljárás rövid ismertetése

- 1 2007. június 4-én a felperesek fogyasztóként az alperes bankkal 339 881,92 PLN összegű, devizaalapú (CHF-alapú) jelzálogkölcsön-szerződést kötöttek lakóingatlan vásárlására. A LIBOR alapján megállapított kamatozású kölcsönt 360 havi részletben kellett visszafizetni, és a felperesek lengyel valutában törlesztettek.
- 2 A szerződés szövegével összhangban a felperesek kötelezettségének összegét a visszafizetendő összeg CHF-ben kifejezett ellenértékeként határozták meg. A külföldi pénznemben megadott összeg jelentette az adósok tartozása megállapításának, illetve a kamatok számításának, és ezt követően a törlesztőrészek összegének alapját. A kötelezettség összegét a visszafizetendő összeg CHF-ben kifejezett ellenértékeként határozták meg, miután azt a bank által készített árfolyam-táblázatban meghatározott valutaadási árfolyamon átszámították. A törlesztőrészek alapjául szolgáló valutaárfolyamot a bank jogellenesen határozta meg, mivel azt a bank egyoldalúan alakíthatta ki, és így egyoldalúan alakíthatta ki a felperesek kötelezettségét.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 3 A felperesek követelésüket arra az állításra alapították, hogy a jelzálogkölcsön-szerződés olyan jogellenes feltételeket tartalmaz, amelyek tisztességtelen jellegüknel fogva nem kötik a feleket. Az általuk követelt összeget jogalap nélkül fizették ki, mivel a CHF-árfolyam megállapítására vonatkozó szerződéses rendelkezések jogellenes szerződési feltételeknek minősülnek, és ezért azok hatálytalanok. Ezért a szerződés e tekintetben nem teljesíthető, ami megerősíti azt a következtetést, hogy a szerződések kölcsönösszeg indexálására vonatkozó rendelkezése is érvénytelen. A kereseti követelés összegét úgy számították ki, mintha a kölcsönt lengyel valutában, indexálás nélkül, azonban a devizalapú kölcsön kamatlába alapján nyújtották volna. A felperesek kijelentették, hogy hozzájárulnak ahhoz is, hogy a nemzeti bíróság a szerződést érvénytelenné nyilvánítsa.
- 4 A felperesek a szerződés 9. §-a (2) bekezdésének és 10. §-a (3) bekezdésének tisztességtelen jellegére hivatkoztak, amely rendelkezések lehetővé tették a bank számára, hogy szabadon állapítsa meg az indexálási devizaárfolyamot, és amelyek nem tartalmaztak semmilyen szabályt az árfolyam ilyen megállapítására vonatkozóan, így a bank egyoldalúan határozta meg a felperesek kötelezettségét. A szerződés e rendelkezéseinek jogellenesnek nyilvánítása lehetetlenné teszi az indexálási devizaárfolyam meghatározását. Ezért a kölcsön indexálására vonatkozó rendelkezéseket törölni kell a szerződésből, és a felperesek esedékes kötelezettségét az indexálásra vonatkozó rendelkezések figyelmen kívül hagyásával kell megállapítani, ami miatt a felperesek úgy lennének kötelesek fizetni a részleteket, mintha PLN-alapú, LIBOR-kamatláb szerint kamatozó kölcsönről lenne szó.
- 5 A felperesek ennek során kijelentették, hogy egyetértenek azzal, hogy a bíróság a szerződés érvénytelenségét feltételekhez kötötten megállapítsa.
- 6 Az alperes szerint a devizalapú PLN kölcsön ilyen konstrukciója a banki kölcsön konstrukciójába illeszkedik, és nem ütközött a banktörvény 69. cikkébe. Ami a felperesek azon javaslatát illeti, hogy a szerződéses elszámolásra az indexálási devizára irányadó kamatláb alapján, azonban oly módon kerüljön sor, mintha a kölcsönt lengyel pénznemben indexálás nélkül folyósították volna, az alperes megállapította, hogy ez a felek szándékával összeegyeztethetetlen szerződést hozna létre, és jogszabályba ütközne. Az alperes arra is rámutatott, hogy a szerződéses rendelkezések az alperesnek felrótt, az alperes bank vonatkozásában irányadó árfolyam szerinti valutaátszámítást előíró részükben nem tisztességtelen jellegűek, mivel a bank által alkalmazott valutaárfolyamok piaci árfolyamok voltak.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének célja a 93/13/EGK irányelv rendelkezéseinek és az ezen irányelvet a lengyel jogrendbe átültető

lengyel jogszabályok rendelkezéseinek alkalmazása során a bíróság által követendő helyes eljárás megállapítása.

A lengyel pénznemtől eltérő pénznemhez kötött kölcsönszerződés fogalma csak 2011 óta, a banktörvény módosításával jelent meg a lengyel jogban. E szabályozás csak azon kötelezettség bevezetésére korlátozódott, hogy a szerződésben meg kell határozni a hitel összege kiszámításának alapját jelentő átváltási árfolyam megállapításának szabályait, a tőke-, illetve kamattörlesztésekkel kapcsolatos általános szabályokat, valamint a folyósítás pénznemére való átszámítás szabályait, továbbá adósok részére a külföldi pénznemben történő hiteltörlesztés lehetővé tételét. A kölcsön összegének úgynevezett indexálása arra irányult, hogy az indexálási devizában nyújtott kölcsönökre alkalmazandó kamatlábat alkalmazzák, amely lényegesen alacsonyabb volt, mint a lengyel pénznemben nyújtott kölcsönök kamatlába. Másrészt az indexálás a tartozás összegét az adott napon irányadó devizaárfolyamtól tette függővé.

Amit az **első kérdést** illeti, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a 93/13/EGK irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon alapul, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest gyengébb tárgyalási pozícióban van, és kevesebb információval rendelkezik, aminek következtében anélkül fogadja el az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket, hogy befolyásolni tudná azok tartalmát (a C-484/08. és C-70/17. sz. ügyben hozott ítélet).

A Bíróság azt is megállapította, hogy a 93/13/EGK irányelv célja arra irányul, hogy védjék a fogyasztót és helyreállítsák a felek közötti egyensúlyt azáltal, hogy a tisztességtelennek tekintett feltételek alkalmazását mellőzik, de főszabály szerint fenntartják az érintett szerződés többi feltételének érvényességét (a Bíróság C-96/16., C-94/17., C-19/20. sz. ügyekben hozott ítéletei).

Az Európai Unió Bírósága a C-260/18. sz. ügyben megállapította, hogy amennyiben valamely szerződés jogellenes szerződési feltételeket tartalmaz, az irányelv rendelkezései nem a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására irányulnak, hanem csupán lehetőséget biztosítanak erre. Ennek megfelelően, ha a bíróság megállapítja, hogy az átváltási záradékok tisztességtelennek tekinthetők, és a feleket kezdettől fogva nem kötik, a szerződés említett hiányosságainak orvoslása pedig szükséges a szerződés felek szándéka szerinti fenntartásához, a szerződésben keletkezett hiányosságok pótolhatók oly módon, hogy az ítélet adott esetben tartalmazza a felek egyező akaratát a szerződés kiegészítése tekintetében; ha ilyen konszenzus nem jön létre, a szerződés egy részének tisztességtelenné minősítése következtében keletkezett hiányosságokat a bíróság – eltérő szerződéses szabályozás hiányában – az ítéletben meghatározott jellemzőkkel rendelkező diszpozitív rendelkezésekkel, azaz az ilyen típusú szerződésekre közvetlenül alkalmazandó (a jogalkotó által e célból alkotott) rendelkezésekkel orvosolhatja. Ha a szerződés fentiek szerinti kiegészítésre nem kerül sor, a nemzeti bíróság megállapíthatja a szerződés érvénytelenségét.

Mivel a lengyel jogban – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság állítja – nem találhatók olyan diszpozitív rendelkezések, amelyek közvetlenül alkalmazhatók a szerződés hiányosságainak pótlására, nem marad más lehetőség, csak a szerződés érvénytelenségének megállapítása. Úgy tűnik tehát, hogy a szerződés érvénytelensége ily módon történő megállapításának következményeit a nemzeti jog rendelkezéseiben kell keresni. A C-349/18. sz. ügyben hozott ítéletben a Bíróság, egy szállítási szerződést vizsgálva, a 93/13/EGK irányelvre hivatkozva arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ilyen érvénytelennek nyilvánított jogviszony következményei nem az említett irányelv, hanem a nemzeti szabályozás hatálya alá tartoznak.

A kérdést előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a nemzeti kötelmi jogi szabályozás a felek jogegyenlőségének megővése érdekében irányul. Az ilyen érvénytelennek nyilvánított szerződés nemzeti jog szerinti hatásait a tartozatlan szolgáltatást szabályozó rendelkezések határozzák meg, és azok nem töreksenek arra, hogy a veszteségeket mindkét fél számára egyenlően állapítsák meg, figyelmen kívül hagyva az egyik fél – a fogyasztó – védelmének szükségességét.

A nemzeti jogszabályok alkalmazása azt eredményezi, hogy az irányelv úgynevezett elrettentő hatása (az irányelv 7. cikke) nem érvényesül, mivel a nemzeti jog rendelkezései nem írnak elő olyan szankciókat, amelyeket az egyes szerződési feltételek tisztességtelen jellegére hivatkozó fogyasztó egyedi ügyében eljáró bíróság alkalmazhatna.

Ami a **második kérdést** illeti, ha az első kérdésre adott válasz igenlő, akkor az eljárások bíróság általi lefolytatásának irányvonalát a 93/13/EGK irányelv alapján kell értelmezni.

A Bíróság a C-70/17. sz. és a C-269/19. sz. ügyben hozott ítéletben rámutatott, hogy a szerződés semmisnek nyilvánításának az a következménye, hogy a részletekben megfizetendő fennmaradó kölcsönösszeg azonnal esedékessé válik, ami azzal a kockázattal jár, hogy meghaladja a fogyasztó pénzügyi képességeit. Ilyen helyzet akkor állhat elő, ha a fogyasztó nem rendelkezik megtakarítással, vagy csak kevés megtakarítással rendelkezik, és ha a megvásárolt ingatlan értéke megnövekedett.

A C-19/20. sz. ügyben hozott ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a szerződés érvénytelenné nyilvánítása nem függhet a fogyasztó erre irányuló kifejezett kérelmétől, hanem annak a nemzeti bíróság nemzeti jog alapján megállapított szempontok szerinti objektív alkalmazásának körébe kell tartoznia. A lengyel jog alkalmazandó eljárási szabályai azt írják elő, hogy az ítéletet a felperes kérelmei és az alperes kifogásai alapján kell meghozni; nem adnak lehetőséget arra, hogy a bíróság olyan ténybeli körülményeket vizsgáljon, amelyekre egyik fél sem hivatkozott. Azt a kérdést kell megvizsgálni, hogy a nemzeti bíróság azt követően, hogy kioktatja a fogyasztót a szerződés érvénytelensége megállapításának következményeiről, a felek kérelmei által kijelölt irányba köteles-e az eljárást lefolytatni, és az előterjesztett bizonyítási indítványok teljesítésére kell-e

szorítkoznia. Vagy pedig annak objektív meghatározása érdekében, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítása nem jár-e különösen hátrányos következményekkel a fogyasztóra nézve, a nemzeti bíróság maga is megvizsgálhatja a fogyasztó vagyoni helyzetét.

Ami a **harmadik kérdést** illeti, ha a nemzeti bíróság a 93/13/EGK irányelv 3. és 5. cikkében meghatározott kritériumokra tekintettel megállapítja, hogy az adott tényállás körülményeire tekintettel a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti szerződés valamely feltétele nem felel meg a jóhiszeműség, az egyensúly és az átláthatóság követelményének, és ezért tisztességtelennek, és a törvény erejénél fogva semmisnek minősül, a bíróság az irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján nem egészítheti ki a szerződést e feltétel módosításával (a C-618/20., C-26/13. és C-70/17. sz. ügyekben hozott ítéletek).

A C-125/18. sz. ügyben hozott ítéletben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az ilyen szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13/EGK irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú cél megvalósulását. E lehetőség hozzájárulhat annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztók vonatkozásában való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek.

A Bíróság a C-260/18. sz. ügyben hozott ítéletében rámutatott, hogy a szerződésnek a tisztességtelen feltételek érvénytelennek nyilvánítása következtében keletkezett hiányosságai a szerződő felek jogai és kötelezettségei egyensúlyának megtartása érdekében kivételesen pótolhatók a nemzeti jogalkotó által az adott szerződések tekintetében megállapított diszpozitív rendelkezésekkel, és csak az ilyen rendelkezésekre vonatkozik a tisztességesség vétele.

A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a lengyel jogrendszerben nem léteznek ilyen, a szerződésre közvetlenül alkalmazható rendelkezések.

Ebben az ítéletben a Bíróság rámutatott, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkével ellentétes, hogy a szerződés hiányosságainak orvoslása kizárólag azon általános nemzeti rendelkezések alapján történik, amelyek a jogügyletek tartalmukban kifejezett joghatásainak kiegészítését a méltányosság elvéből vagy a bevett szokásokból eredő következmények révén írják elő.

A Bíróság 2020. november 25-i ítéletében (C-269/19) megállapította, hogy ha a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy a szóban forgó szerződés a szerződésekre vonatkozó jog értelmében jogilag nem maradhat fenn az érintett tisztességtelen feltételek elhagyása után, és ha nem létezik diszpozitív nemzeti rendelkezés, ha a

fogyasztó nem fejezte ki a tisztességtelen feltételek fennmaradására irányuló szándékát, és ha e szerződés megszüntetése különösen hátrányos következményeknek tenné ki a fogyasztót, a 93/13/EGK irányelv által meghatározott fogyasztóvédelmi rendszer megköveteli, hogy a nemzeti bíróság a szerződő felek jogai és kölcsönös kötelezettségei közötti tényleges egyensúly helyreállítása céljából, belső jogának egészére figyelemmel, tegyen meg minden ahhoz szükséges intézkedést, hogy a fogyasztót meg lehessen védeni azon különösen hátrányos következményektől, amelyek a szóban forgó kölcsönszerződés megszüntetése vonhat maga után (41. pont).

A kérdést előterjesztő bíróság egy olyan helyzetben kéri a 93/13/EGK irányelv helyes értelmezését a Bíróságtól, amikor nem lehetséges mindkét cél elérése, vagyis annak meghatározását kéri, hogy az irányelv céljai közül melyik a fontosabb, a fogyasztó védelme – beleértve a szerződés érvénytelensége megállapításának hátrányos következményeivel szembeni védelmet –, vagy pedig az eladóra vagy szolgáltatóra gyakorolt elrettentő hatás elérése, vagyis egy olyan úgynevezett szankció, amely megakadályozza, hogy a szerződést a nemzeti jog olyan szabályaival egészítsék ki, amelyek a Bíróság által a C-260/18. sz. ügyben hozott ítéletben e fogalomnak tulajdonított értelemben nem diszpozitív jellegűek.